

Texty: IVAN ŠTRPKA
Hudba: DEŽO URSINY
Spieva: DEŽO URSINY
Aranžmány: DEŽO URSINY a skupina Provisorium
Hrá: skupina PROVISORIUM
JARO FILIP – klávesové nástroje
VLADO KAŠŠAY – basová gitara
LUBO STANKOVSKÝ – bicie nástroje, perkusie
DEŽO URSINY – elektrická gitara
RUDOLF BŘEZINA – altový a tenorový saxofón, flauta
RICHARD KROCZEK – elektrická gitara (8, 9), elektrické husle
a hostia
JURAJ BARTOŠ – trubka
JURAJ BURIAN – akustická gitara

Hudobná a zvuková réžia: ing. Juraj Solan

Cover a design: Jozef Pernecký

Producent: Pavel Daněk

Nahraté v Štúdiu SFT Bratislava-Koliba

ZAČIATOK

Je uprostred leta tohto roku, chvíľu pred západom
pálčivého svetla. Myslím na spojenie
so ženou, ktorá – duchom nikde a telom celkom inde –
s v odtieňoch slnka stále márne prefarbuje vlasy
a v poryvoch teplého vetra neprítomná
sa stále unikajúc neprítomne vlní
– márne, márne, ó, márne –
nikto z nás neujde pred prázdnu chvíľou leta,
horíme v tom,
čoho sme sami až po okraj plní.

Sme uprostred leta tohto roku, chvíľu pred západom
nahého slnka. Dostávam jasné telegramy,
že je už pre nás najvyššia chvíľa spustiť
kdesi hlboko v suchu mysle a času ponorený spev.
Sedím na dávnom spodnom schode
môjho prvého schodiska, nedočkávané
chlapčenské ruky som ešte neponoril do mojej prvej
v oktávach neladiacej španielky.
Počúvam, striehmem na miznúce zvuky.
Zlatohrivý pyšný mladý lev drieme v suteréne.
Ďaleko za mojím chrchtom mlknu
otcove kroky, matkin spev, škreky sestry a buchot
dverí, prvá čiernobiela telka, laksík a Beatles,
chichot báb, ktorým práve rastú prsia, kolegiálny piskot vážnych kamošov
aj cirkus bláznivých susedov a susediek.
Bigbit je droga, Ticho protíliek.

Potichu sedím na dávnom prvom spodnom schode. Pyšný
mladý lev mlčí v suteréne. Vysoko, kdesi vo svojom
bludisku na najvyššom poschodí
mlčí starý slepý knihovník. Ten slepý strážca
knihy z piesku, mince, čo má len jednu stranu
a cestičiek z domu, ktoré sa rozvetvujú bez konca.

Čas trvá, roky plynú. Mám naladené.
Lev slastne drieme. A slepý stavec

zhora už asi nikdy nezíde.
Vchodové dvere zmizli práve uprostred leta.
Jasnozrivý sedím na prvom spodnom schode
domu z mojich dávnych horfavo slepých
pubertálnych rokov.
Iného času niet. A neodtíham oči
od jeho tancujúcich odkazov . . .

PUTO. PÁR SLOV O SLOBODE

„Bol som tu a pritom celkom inde.
Pol roka som sedel na hlave“ —
hovori starý kamarát a hľadá pritom kamsi nad seba.
Mlčať je úzke. Kričať boľavé.
Sedel som na hlave — to v presnej, šifrovanej
reči odsúdených značí, že sedel v base
podľa prvej hlavy démona slepoty —
za to, čo videl nahlas,
za jasný zrak a za roztváranie zakázaných kníh.

Chvíľu som tu a pritom celkom inde.

Cez roztvorené dvere v páfave
už dlho cestujem
a z rádia plechovo hrajúceho práve kdesi
na protiahlej strane ulice
sa vyliievajú a zase vsakujú záchvevy
našej dávnej pesničky —
a ja som hneď celý
zase vo vyhlednutom, pomaly tečúcom filme
tej chvíle, keď som si ju po prvýkrát pre seba,
len tak pod nos, bez slov, neisto a vrúčne pôspevoval
a blúznivo sa blížil k miestu, kde sa
celá roztvorí podomnou ako modro,
ako skryté ústa ženy.
V speve sne obnažení. Aj lesknúca sa
napätá koža tichých námestí, z ktorých sa vyparili
rozvlnené davy. Aj pokožka stromov

v náhlejši poludňajšej vlahe. Aj moje čelo —
celkom neskutočné, aj tvoje zo vzduchu
pomaly vynárajúce sa rameno je nahé.
Tak som tu a pritom celkom inde.
sám vnútri v sebe sedím na hlave,
čo v tajnej, nikdy nepriznanej šifre odsúdencov
značí, že jasne cítim ako
rastú a ťažknú naše putá,
že presne odrážam tvoj oslepený zrak,
že s chladnúcou vášňou listujem v tvojom neprítomnom pohľade.

Chvíľu som tu a pritom celkom inde.
Sám v sebe sedím na hlave.
Zapadá to — ako kľúč do zámky. Tak to stojí s nami.
Mlčať je úzke. Kričať boľavé.

DVADSAŤDVA ROKOV. OKAMIH

Tanky sa navždy vyparili z námestí a ulíc.
Prízraky vsiakli do trávy.
Ten istý horiaci osamelý bežec za bežcom
sa rýchlo blíži z diaľky
a pomaly v nej mizne.
A spolu s ním aj
pravidelné čisté údery srdca,
aj jeho hlasný, divý
vzdych párajúci dych.

Davy sa ticho vyparili z námestí a ulíc.
Prísahy vsiakli do hlavy.
Ten istý horiaci osamelý bežec za bežcom
sa pomaly blíži z diaľky
a čoraz rýchlejšie v nej nízne —
a spolu s ním aj
pravidelné čisté údery srdca.
Strácame sa v nich.

NOVÉ VZÝVANIE

Zleťte sa, pribehnite, priplazte sa
priskáčeť,
prelejte sa, prehrabte sa, prikmitajte,
prilezte, prehrabte sa, prehryzte sa k nám.

Čo porodíme?
Koho vzkriesime?
Kde vyhrabeme kosti?

Brnkni nám o čelo,

ctihodný chrúst.
Zasiahni nás, moskyt,
dotkni sa nás, elektrická raja.
Objím nás, milá kobra.
Vyšli signál, nežná dafnia.
Arabský žrebec, kôň przewalského,
mustang, koník lúčny —
dajte nám priestor bubnujúcich kopýt.
Objav v nás kvapku krvi,
cyklámenová voš.
Znes vajce plné nekontaminovaného piesku
a pitnej vody, malá korytnačka.
Predposledný tuleň, privolaj v nás priliv.
Posledný delfín, nauč nás
čistej reči bezodných slaných vôd.
Z kamenných útrobov miest
vyte, psy, na slnko aj za nás.
Prebuď nás, lev. Zahúkať,
nočná sova. Milostivý sup,
ukáž nám, kam zahrabeme
naše duté busty.

Miznúci bože zvierat,
zhltňi nás.
Vstúp do nás.

POKOJNE KRÁČA MEDZI LEVMI

Starý muž, polonahý,
s bielymi vlasmi, v ktorých hniezdi
už len nespavosť, zábudlivosť, svetlé driemoty
a jediná takzvaná múdrosť, ktorá
mu kdesi v hlave stále hovorí: „život je
táto prašná cesta,
po ktorej polobosý
— jednou nohou v suchom šepotaní,
druhou v nemom blate —
pokojne kráčaš medzi levmi;“

pokojne kráča ľahkým, dôverným pachom levov,
nerozlišujúc už tých vonkajších
od tých, čo roky revali a ticho striehli
kdesi hlboko, kdesi hlboko, hlboko,
kdesi hlboko v ňom.

Starý muž, plný vlahy
a zrkadlenia pohárov
v mäkkej tme malej krčmy sedí
kráčajúc pri tom stále ďalej
za ohyb slnkom vyhladenej vody.
Pozná to naspamät. Raz za týždeň
sa nenáhľivo a bez zrkadla oholí.
Prašná cesta ho vedie stále ďalej —
vernejšia ako bzukot skrytej kamery,
trvácnejšia než náhrobok.
Pokojne kráča medzi levmi nahý.
A nahý kráča ďalej medzi levmi.
A nahý kráča medzi levmi ďalej.
A kráča ďalej medzi pokojnými levmi.
Pokojne kráča medzi levmi.

UPRENE

Dávno som ťa nevidel
a tak len v myslí ďalej hľadím
na letné pehy v tvojej jasnej tvári.

Sú tam,
sú stále presne také isté, také stále stále,
sú také stále, presne také isté,
len ty si v trochu
inom mori trochu inej, vzdialenejšej vody
a v trochu inom naklonenom tieni
o vlások ináč šumiaceho stromu.
Iná, tak trochu ináč iná.
Trochu menej,
ako by som bral.

Dávno som ťa nevidel
a tak len v mysli ďalej hľadím
na ostré pehy v tvojej neprítomnej tvári.

VAN GOGH, POSLEDNÝ AUTOPORTRÉT

Júl tečie.
Júl preteká. To kruté,
zo všetkých strán priestupné zrkadlo
— v ktorom sa spoznáваме, pohybujeme, kráčame,
horíme, tkvieme, tlieme —
je náš vlastný svet, v ktorom sa vršia
naše holé skutky a nie ich obrazy.

Po uši v tom.
Som po uši v tom.
Vlna ohlušuje. Modro
je bez hĺbky. Slnko je
nahá pulzujúca rana.
Slnko je nahá pulzujúca rana.
Slnko je nahá pulzujúca rana.

Ten živý Nikto,
ten živý Nikto v zrkadle,
ten živý Nikto v zrkadle som ja.

KUVIK TO VRAVÍ

Televízna veža konečne zmlkla. Kuvik to vraví.
Nemaj strach. Prastarý muž, zvrásnený ako jašter,
ju fixuje privretým okom a vysielá ďalej
svoju hladkú melodickú dlhovlnnú myseľ
v ľahkých, čím ďalej tenších škrupinkách.

Ďaleko, na opačnom brehu času
to zachytáva chlapec a klesá na dno otázky,
ktorú ako svoju odpoveď jediným pohľadom
hravo vracia späť: „Všetko som rozlúskol. Ale prečo
je vo všetkých tých krásnych vzdušných pingpongových loptičkách
stále len číre prázdno, prázdno, prázdno“?

Môj chápaný úsmev je v tomto bláznivo melancholickom príbehu
poruchou na tvojej bezchybne žiariacej obrazovke,
ktorá ti ukazuje vždy iba krvmraziacu a katastrofickú
budúcnosť.

Ty si v nej zrazu opäť iba dávne, predčasne zrelé
vyľakané dievčatko bez prítomnosti, ktoré tú priepasť v sebe
nevie vydržať ani prehltnúť.

Ja som v tom všetkom iba zachmúrený vážny muž bez kravaty,
s celkom nezištné ti meliame rovno do ucha
to isté, čo som vždy radil Katke, keď bola malá,
v noci u lekára, alebo keď sme sa v lunaparku
rútili spolu priepasťou voľného pádu bez koľajníc
a bez brzdy:

„Zatvor oči, drž sa ma a jač!“
Tak zatvor oči. Drž sa ma. A jač.

Televízna veža konečne vzbĺkla. Kuvik ňa zdraví.
Nemaj strach. Prastarý muž, zvrásnený ako jašter
ju fixuje privretým okom a vysielá ďalej
svoju hladkú melodickú dlhovlnnú myseľ
v ľahkých, čím ďalej tenších škrupinkách.

KEDY, AK NIE TERAZ?

Kamenný lev stále stráži vchod do nášho domu.
V ladničke stále vzniká holý ľad.
V poštovej schránke stále svietia prázdne telegramy.
Na námestí stále horí náš nevlasný brat Ján.

V poštovej schránke svietia telegramy:

KTO, AK NIE MY?

KEDY, AK NIE TERAZ?

Starena s vyblednutými očami a kričľavými vlasmi
vychádza von z tieňa obrovských dverí
stále s tou istou večnou otázkou: „Aký je dnes deň?“
Lesklá minca, ktorá má len jednu stranu
stále padá škárou schodišťa do suchej studne chvíle,
ktorá nemá dna.

Po schodoch stúpajú a zostupujú stále tí istí
susedia, neznámi ľudia bez tváre,
vysoko nahé ženské nohy, živí aj mŕtvi, položiví,
vymyslení, napoly narodení, nadšení,
stratení, zlomení aj ľahostajní, emigrovaní dávno
do seba aj do Kanady,
bleskové výkriky aj vytrvalé korytnačky ozvien
s rastúcim pancierom;
usmievaný robot, anjel strážny, nápadný fízel aj nenápadný vrah;
dávni známi dožívajúci svoj prízračný život
v cukrárnach, čakárnach, cvokárnach
a na žltých fotografiách;
skutočné kroky, neskutočné fakty;
stále ten istý sen o všetkom:

Starena s kričľavými očami a vyblednutými vlasmi
vychádza von z tieňa obrovských dverí
stále s tou istou večnou otázkou: „Aký je dnes deň?“
Lesklá minca, ktorá má len jednu stranu
stále padá škárou schodišťa do suchej studne chvíle,
ktorá nemá dna.

V poštovej schránke svietia telegramy

KEDY, AK NIE TERAZ?
KEDY, AK NIE TERAZ?

Kamenný lev stále stráži vchod do nášho domu.
V ľadničke stále vzniká holý ľad.
Ján stále horí pod viečkami našich privieraných očí.
Na námestie, kde hluchí a slepí s vetrom zametajú
ničie stopy,
stále vedú prázdne dvere dokorán.

SPOMIENKA NA HASIČOV A NA VZPLANUTIE V DAŽDI

Tvoj náhly úsmev v kyslom daždi
v okamihu vo mne vraždí
všetku špinu dňa.
Kým davom kvapiek ku mne plávaš,
odvracia sa moja hlava
od chmúrnych myšlienok.
Pod výzvou tvojich vláčnych krokov
ťažkne môj rýchly krok.
Semaforey na STOP svietia.
Kričí precitnuté dieťa. Ulica
je plná pomalej elektriny a divej reči.
Vo vnútri slov zrazu beží
bledý film bez slov.
Kvili záchranka. Zákrutu ostro režu
mokré sekundy – rúti sa v nich zavýjajúca flotila
bláznivo dymiacich hasičov.

Otvor sa nahej iskre –
vzplanieme prudko
ako nálož v tichých záhradách.
Otvor sa nahej iskre –
vzplanieme ako sinko,
ktoré mokro zapadá.

Tvoj náhly úsmev v kyslom daždi
v okamihu vo mne vraždí
všetku špinu dňa.
Kým davom kvapiek ticho plávaš,
roztvára sa v mojej hlave
ostrý plamienok.

Kým davom kvapiek ticho plávaš,
vznecuje sa v mojej hlave
celý mestský blok.
Kým davom kvapiek ku mne plávaš,
rozlieva sa v našich hlavách
fahký havarijný šok.

NOČNÝ PRÚD

Po odvrátenej strane dlhej ostrej letnej trávy
zľahnutej pozdĺž rozmazaných ciest a vyľudňujúcich sa
diaľnic, plných čerstvo planúcich havárií,
už steká do nás po horkých kvapkách nočný prúd.

Spod meravejúcich vecí v úzkych uličkách, v zabudnutých kútoch,
v preliačinách, v podpazušiach a pod jazykmi
sa prehlbuje tieň.
Jagavá rieka kamsi prudko odteká
a odhaľuje holé plytčiny, suché, divo zvráskavené dná.
Odkiaľsi z bezčasia sa valí na nás nočný prúd.

Suché slnko noci
hltá vlhké slnko dňa.
Nik z nás ho nespozná bez sĺz.

Horeznačky, v čistej chladnej posteli počujem tanky
ako v dávnej pekелnej reportáži, odpočívajúcej
v horúčkovitom rukopise skoro na večnosť.
Nočný prúd vniká do nás
a plaví so sebou veci a hlasy,
prvé prázdne nočné posunky, tiene tých posunkov aj ich

presné zväčšenie,
holý strach z nahoty vidiacích očí,
strach z vlastnej masky v nahom zrkadle,
strach z vlastnej jazyky v cudzej tvári,
tváre bez tiel, telá bez tváří, ruky a nohy
bez tiel; kostry dejov nespojené do ľudských tvarov,
prsty a ústa, sliz, kosti, tvary bez ľudí.

Peklo tých všetkých nezmyselných každodenných úkonov
našich vlastných ťažkých dutých sôch,
v ktorých sa, na samej temnej kyslíkovej hranici,
vlečieme ďalej k vlastnému suchému brehu
bez spánku a bez sna.
Aj sova na ich božskom pleci je slepá. Samú seba
rozožiera hrdza nočnej tmy.
Pohľady ťažknú. Čosi železné
nás od pradáva tlačí v každej košeli.
Zovretie, ktoré nie je objatím.

Tanky stoja.
Dvadsať rokov stoja tanky vo všetkých
nočných hlavách ľudí. Nehybné pásy
nám na chrbtoch tetujú
drviace prázdno, ktorému hovoríme čas.
Zovretie, ktoré nie je objatím. Muž
vniká do muža prostredníctvom
vystrelenej guľky.
Nočný prúd vniká do nás.

Nočný prúd vniká do nás. Osvetlené
telefónne búdky bez slúchadiel. Nežijem
nikde. Nebývam tu, len tu prespávam.
Moje bezvedomie je iba rýchly nočný taxík
bez svetiel a bez čísla, ktorý ma preváža
skratkou vždy znova späť, z prvej noci
do prvého dňa.
Vlhké slnko noci
hlitá nahé slnko. A mňa.

Nik u nás sa nepozná
v tom slepom zovretí. Kříč v lebke. Temný príliv.
Peklo je na dosah.

Zovretie, ktoré nie je objatím. Uprostred absolútnej tmy
bez jediného pohladenia, bez objatia, bez bozku,
bez dotyku kože, bez stonu, bez výkriku
vníkám do roztvorenej vlhkej nočnej brány vagíny
a súčasne ňou vychádzam — znovuzrodený,
znovuzrodený, zrodený znovu, celkom
odznova ve vlhkom slnku noci plodím
mokrú, ešte slepú sinku svojho dňa.

Tažká voda plodu už pomaly cúva
k svojim prameňom. Nočná tma
cúva a pohlcuje jej rachot.
Jej rachot cúva a pohlcuje tmú.
Tanky sa pohli. Tanky cúvajú
vo všetkých nočných hlavách ľudí.
Nočný prúd cúva. Slnko nás vidí
a tak nás znova plodí celých.
Sme vnútri svetla.
Sme vonku.
A sme dnu.
Sme dnu a sme vonku.
Sme vonku a sme dnu.

Horeznačky, v čistej chladnej posteli
počujem tanky ako v dávnej pekelnej
reportáži odpočívajúcej v horúčkovitom rukopise
skoro na večnosť.
Počujem tanky.
Kamsi v nás cúvajú.

PREKROČENIE HRANÍC

Pred polnocou sa spustil pokojný letný dážď
a prináša mi celú mokrú odpoveď,
za ktorou som sa od samého rána
v páľčivej horúčave a spaľujúcej námahe,
s potrebou opätovania a naplnenia, krok za krokom
plahočil cez celú suchú šírku
divo pulzujúceho a hučiaceho dňa.

A tak ako všetci,
tak ako všetci rodiaci sa
dobrovoľní poloľudia — polootroci naplňajúcej sa slobody,
v polohe ako celkom na počiatku,
v šumení vody zaspávam
sám nahý v tichej širšej posteli na zemi.
Tak ako všetci sami vo mne spiaci
v šumení dažďa — bez viečok,
bez fotky v pase, bez rasy, bez národnosti
v krajine bez polnočnej hymny a
bez plieskajúcej zástavy.

Pred polnocou sa spustil pokojný letný dážď.

PANGEA. DO TLA.

Hľbajme. Hľbme na bojiskách, v mestách,
riekach, v preliačinách, na úpäti kopcov aj na poliach.
Vykopme zrno otcov.
Sejme a mláťme. Vypáľme
do tla novú zlatú prázdnu slamu.
Podržme v dlani jej mladé kličenie.
Prichýľme neprítomnosť vzdorných synov.
Prijmíme celý údel márnotravných otcov.
Preorme vodu.
Preplávajme zem.

Preorme vodu.
Preplávajme zem.